

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 12 marca 2014 r.

w sprawie nowego podejścia do niepowodzenia w działalności gospodarczej i niewypłacalności

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/135/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem niniejszego zalecenia jest zapewnienie, aby rentowne przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej, niezależnie od miejsca ich siedziby na terenie Unii, miały dostęp do krajowych ram postępowania upadłościowego, umożliwiających restrukturyzację na wczesnym etapie, tak aby zapobiec ich niewypłacalności, zapewniając tym samym maksymalizację całkowitej wartości dla wierzycieli, pracowników, właścicieli oraz dla całej gospodarki. Celem zalecenia jest również umożliwienie uczciwym przedsiębiorcom, wobec których ogłoszono upadłość, skorzystanie z drugiej szansy na terenie Unii.
- (2) Krajowe przepisy prawa upadłościowego różnią się znacznie między sobą w kontekście wyboru procedur, z których mogą skorzystać dłużnicy znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej w celu przeprowadzenia restrukturyzacji prowadzonego przedsiębiorstwa. Niektóre państwa członkowskie oferują ograniczony wybór takich procedur, co oznacza, że restrukturyzacja jest możliwa jedynie na stosunkowo późnym etapie, w kontekście formalnego postępowania upadłościowego. W innych państwach członkowskich restrukturyzacja jest możliwa na wcześniejszym etapie, ale dostępne procedury mogłyby być bardziej skuteczne lub też wiążą się z różnym stopniem formalności, w szczególności w odniesieniu do korzystania z postępowań pozasądowych.
- (3) Analogicznie, przepisy krajowe umożliwiające przedsiębiorcom skorzystanie z tzw. drugiej szansy, w szczególności poprzez zapewnienie im umorzenia długów zaciągniętych w czasie prowadzenia działalności gospodarczej, są zróżnicowane pod względem długości okresu wymagalnego do uzyskania umorzenia oraz jego warunków.
- (4) Rozbieżności między krajowymi ramami prawnymi w zakresie restrukturyzacji oraz krajowymi przepisami umożliwiającymi uczciwym przedsiębiorcom skorzystanie z drugiej szansy prowadzą do zwiększonych

kosztów oraz niepewności w odniesieniu do oceny ryzyka inwestowania w innym państwie członkowskim, a także do fragmentacji warunków dostępu do kredytów oraz zróżnicowanego poziomu stopy odzysku dla wierzycieli. Okoliczności te utrudniają opracowywanie i przyjmowanie spójnych planów restrukturyzacji transgranicznych grup przedsiębiorstw. W ujęciu bardziej ogólnym rozbieżności te mogą stanowić czynniki zniechęcające dla przedsiębiorstw, które zamierzają podjąć działalność w różnych państwach członkowskich.

- (5) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 ⁽¹⁾ dotyczy wyłącznie zagadnień dotyczących jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń, prawa właściwego oraz współpracy w zakresie transgranicznego postępowania upadłościowego. Wniosek Komisji dotyczący zmiany tego rozporządzenia ⁽²⁾ powinien rozszerzać jego zakres na procedury zapobiegawcze, które sprzyjają ratowaniu rentownego dłużnika i dają przedsiębiorcom możliwość skorzystania z drugiej szansy. Jednak proponowana zmiana nie odnosi się do rozbieżności między tymi procedurami w prawie krajowym.
- (6) Dnia 15 listopada 2011 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję ⁽³⁾ w sprawie postępowania upadłościowego. Zawarto w nim zalecenia dotyczące harmonizacji niektórych aspektów krajowego prawa upadłościowego, w tym warunków tworzenia planów restrukturyzacji oraz ich skutków i treści.
- (7) W komunikacie w sprawie Aktu o jednolitym rynku II ⁽⁴⁾ z dnia 3 października 2012 r. Komisja zobowiązała się do realizacji podstawowego działania, polegającego na modernizacji unijnych przepisów w zakresie upadłości, aby zwiększyć szanse przetrwania przedsiębiorstw na rynku oraz dać przedsiębiorcom drugą szansę. W tym celu Komisja zapowiedziała, że przeanalizuje sposoby dalszego zwiększenia skuteczności krajowych przepisów prawa upadłościowego w celu stworzenia równych warunków działania dla przedsiębiorstw, przedsiębiorców i osób prywatnych w ramach rynku wewnętrznego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 1).

⁽²⁾ COM(2012) 744 final.

⁽³⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2011 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie postępowań upadłościowych w kontekście prawa spółek w UE, P7_TA (2011) 0484.

⁽⁴⁾ COM(2012) 573 final.

- (8) W Komunikacie Komisji w sprawie nowego europejskiego podejścia do niepowodzeń biznesowych i niewypłacalności⁽¹⁾ z dnia 12 grudnia 2012 r. podkreślono niektóre dziedziny, w których różnice pomiędzy krajowymi przepisami upadłościowymi mogą utrudniać ustanowienie sprawnie działającego rynku wewnętrznego. Komisja podkreśliła, że stworzenie równych warunków konkurencji w tych obszarach prowadziłoby do tego, że spółki, przedsiębiorcy i osoby fizyczne nabrałyby większego zaufania do systemów innych państw członkowskich, a także ułatwiłoby dostęp do kredytów i stanowiłoby zachętę dla inwestycji.
- (9) W dniu 9 stycznia 2013 r. Komisja przyjęła plan działania w dziedzinie przedsiębiorczości do 2020 r.⁽²⁾, w ramach którego zachęca się państwa członkowskie między innymi do tego, by do roku 2013 skróciły, tam, gdzie jest to możliwe, okres umarzania i spłaty zadłużenia następujący po ogłoszeniu upadłości do maksymalnie trzech lat dla uczciwych przedsiębiorców oraz by oferowały usługi wsparcia skierowane do przedsiębiorstw na wczesnym etapie restrukturyzacji, porady mające na celu zapobieganie upadłości oraz wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie restrukturyzacji i ponownego rozpoczynania działalności.
- (10) Kilka państw członkowskich prowadzi obecnie przegląd krajowego prawa upadłościowego w celu poprawy ram służących ratowaniu przedsiębiorstw oraz umożliwianiu przedsiębiorcom skorzystania z drugiej szansy. Właściwe jest zatem zachęcanie do zachowania spójności w obrębie tych i przyszłych inicjatyw krajowych w celu wzmocnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (11) Należy sprzyjać większej spójności między krajowymi ramami w zakresie upadłości w celu zmniejszenia rozbieżności i niewydolności, które utrudniają wczesną restrukturyzację rentownych przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i umożliwienie uczciwym przedsiębiorcom skorzystania z drugiej szansy, a tym samym obniżenia kosztów restrukturyzacji zarówno dla dłużników, jak i dla wierzycieli. Większa spójność i zwiększona skuteczność tych krajowych przepisów prawa upadłościowego doprowadziłaby do maksymalizacji zysków dla wszystkich rodzajów wierzycieli i inwestorów oraz będzie stanowiła zachętę dla inwestycji transgranicznych. Większa spójność ułatwiłaby również restrukturyzację grup przedsiębiorstw niezależnie od tego, gdzie na terytorium Unii znajdują się siedziby członków grupy.
- (12) Ponadto usunięcie przeszkód stojących na drodze do skutecznej restrukturyzacji rentownych przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej przyczynia się do ochrony miejsc pracy, a także przynosi korzyści całej gospodarce. Ułatwienie przedsiębiorcom skorzystania z drugiej szansy również doprowadziłoby do wzrostu stopy samozatrudnienia w państwach członkowskich. Skuteczne ramy w zakresie upadłości będą również umożliwiały lepszą ocenę ryzyka związanego z podejmowaniem decyzji o udzielaniu lub zaciąganiu kredytów i ułatwią nadmiernie zadłużonym przedsiębiorstwom dostosowanie się, minimalizując ekonomiczne i społeczne koszty związane z procesem zmniejszenia udziału finansowania dłużnego w tych przedsiębiorstwach.
- (13) Małe i średnie przedsiębiorstwa odniosłyby korzyści z bardziej spójnego podejścia na poziomie Unii, ponieważ nie posiadają niezbędnych zasobów, które umożliwiłyby im sprostanie znacznym kosztom restrukturyzacji i skorzystanie z bardziej skutecznych procedur restrukturyzacyjnych w niektórych państwach członkowskich.
- (14) Skuteczne ramy restrukturyzacji dla rentownych przedsiębiorstw leżą również w interesie organów podatkowych. W ramach wdrażania niniejszego zalecenia państwa członkowskie powinny mieć możliwość podejmowania właściwych środków w celu zapewnienia poboru i odzyskiwania dochodów podatkowych z poszanowaniem ogólnych zasad uczciwości podatkowej oraz stosowania skutecznych środków w przypadku oszustwa, uchylania się od opodatkowania lub nadużyć podatkowych.
- (15) Z zakresu stosowania niniejszego zalecenia należy wykluczyć zakłady ubezpieczeń, instytucje kredytowe, przedsiębiorstwa inwestycyjne i przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, partnerów centralnych, centralnych depozytariuszy papierów wartościowych i inne instytucje finansowe, które podlegają specjalnym ramom naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, w których krajowe organy nadzoru dysponują szerokimi uprawnieniami nadzorczymi. Chociaż w zakres niniejszego zalecenia nie wchodzi również upadłość konsumenta oraz nadmierne zadłużenie konsumentów, zachęca się państwa członkowskie do zbadania możliwości stosowania tych zaleceń także w odniesieniu do konsumentów, gdyż niektóre z zasad, o których mowa w niniejszym zaleceniu, mogą się odnosić również do nich.
- (16) Ramy restrukturyzacji powinny umożliwiać dłużnikom rozwiązanie trudności finansowych na wczesnym etapie, kiedy można jeszcze zapobiec niewypłacalności oraz zapewnić kontynuację prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Aby jednak uniknąć wszystkich potencjalnych zagrożeń związanych z nieprawidłowym stosowaniem procedury, trudności finansowe dłużnika muszą mieć taki charakter, aby istniało prawdopodobieństwo jego niewypłacalności, a plan restrukturyzacji musi być w stanie jej zapobiec oraz zapewnić rentowność przedsiębiorstwa.
- (17) W celu sprzyjania skuteczności i zmniejszania opóźnień i kosztów krajowe ramy zapobiegawczej restrukturyzacji powinny obejmować elastyczne procedury ograniczające formalności sądowe do koniecznego minimum, przy czym powinny one mieć charakter proporcjonalny, tak aby możliwe było zabezpieczenie interesów wierzycieli oraz innych zainteresowanych stron, których mogą one dotyczyć. Na przykład, aby uniknąć zbędnych kosztów i odzwierciedlić wczesny charakter postępowania, dłużnikom należy zasadniczo pozostawić kontrolę nad ich aktywami, a wyznaczenie mediatora lub nadzorca nie powinno być obowiązkowe, lecz zależec do decyzji podejmowanej indywidualnie w każdym przypadku.

(1) COM(2012) 742 final.

(2) COM(2012) 795 final.

- (18) Dłużnik powinien mieć możliwość zwrócenia się do sądu o wstrzymanie czynności egzekucyjnych w indywidualnych przypadkach oraz zawieszenie postępowania upadłościowego, które zostało wszczęte na wniosek wierzycieli, jeżeli takie działania mogą mieć negatywny wpływ na negocjacje i osłabić szanse na restrukturyzację przedsiębiorstwa dłużnika. Jednakże w celu zapewnienia odpowiedniej równowagi pomiędzy prawami dłużnika i prawami wierzycieli, a także biorąc pod uwagę doświadczenie wynikające z ostatnich reform w państwach członkowskich, wstrzymanie czynności egzekucyjnych mogłoby początkowo obejmować okres nie dłuższy niż cztery miesiące.
- (19) Zatwierdzenie przez sąd planu restrukturyzacji jest niezbędne do zapewnienia, by ograniczenie praw wierzycieli było proporcjonalne do korzyści wynikających z restrukturyzacji oraz by wierzyciele mogli skorzystać ze skutecznego środka prawnego, przy pełnym poszanowaniu wolności prowadzenia działalności gospodarczej oraz prawa własności, które zostały zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Sąd powinien zatem odrzucić plan w sytuacji, gdy prawdopodobne jest, że próba restrukturyzacji ogranicza prawa wierzycieli wyrażających sprzeciw poniżej poziomu tego, co mogliby się oni zasadnie spodziewać uzyskać w sytuacji, gdyby nie doszło do restrukturyzacji przedsiębiorstwa dłużnika.
- (20) Skutki upadłości, a w szczególności piętno społeczne, skutki prawne oraz bieżący brak możliwości spłaty zadłużenia stanowią istotny czynnik zniechęcający przedsiębiorców pragnących rozpocząć działalność gospodarczą lub skorzystać z drugiej szansy, nawet jeśli istnieją dowody na to, że przedsiębiorcy, którzy już raz ogłosili upadłość, mają większe szanse powodzenia za drugim razem. Dlatego też należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków upadłości dla przedsiębiorców poprzez umożliwienie pełnego umorzenia długów po upływie określonego maksymalnego okresu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

I. CEL I PRZEDMIOT

1. Celem niniejszego zalecenia jest zachęcenie państw członkowskich do stworzenia ram umożliwiających skuteczną restrukturyzację rentownych przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej oraz dzięki którym uczciwi przedsiębiorcy będą mieli możliwość skorzystania z drugiej szansy, wspierając w ten sposób przedsiębiorczość, inwestycje i zatrudnienie, a także przyczyniając się do zmniejszenia przeszkód dla sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
2. Poprzez zmniejszenie tych przeszkód zalecenie ma w szczególności na celu:
 - a) obniżenie kosztów oceny ryzyka inwestowania w innym państwie członkowskim;
 - b) zwiększenie stopy odzysku dla wierzycieli; oraz

- c) usunięcie trudności związanych z transgraniczną restrukturyzacją grup przedsiębiorstw.

3. Niniejsze zalecenie określa minimalne normy dotyczące:

- a) ram zapobiegawczej restrukturyzacji; oraz
- b) umorzenia długów przedsiębiorstwa, w odniesieniu do którego ogłoszono upadłość.

4. Wdrażając niniejsze zalecenie, państwa członkowskie powinny być w stanie podjąć odpowiednie i skuteczne środki w celu zapewnienia wykonania zobowiązań podatkowych, w szczególności w przypadku oszustw, uchylania się od opodatkowania lub nadużyć.

II. DEFINICJE

5. Dla celów niniejszego zalecenia:

- a) „dłużnik” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną znajdującą się w trudnej sytuacji finansowej, gdy istnieje prawdopodobieństwo niewypłacalności;
- b) „restrukturyzacja” oznacza zmianę składu, warunków lub struktury aktywów i zobowiązań dłużników lub kombinacji tych elementów w celu umożliwienia kontynuacji, w całości lub w części, działalności prowadzonej przez dłużnika;
- c) „wstrzymanie czynności egzekucyjnych w indywidualnych przypadkach” oznacza zarządzone przez sąd zawieszenie przysługującego wierzycielowi prawa prowadzenia egzekucji roszczenia przeciwko dłużnikowi;
- d) „sądy” obejmują wszelkie inne organy właściwe w sprawach dotyczących procedur zapobiegawczych, którym państwa członkowskie powierzyły obowiązki sądów i od decyzji których przysługuje możliwość wniesienia środka odwoławczego do organu sądowego.

III. RAMY RESTRUKTURYZACJI ZAPOBIEGAWCZEJ

A. Dostępność ram restrukturyzacji zapobiegawczej

6. Dłużnicy powinni mieć dostęp do ram umożliwiających restrukturyzację prowadzoną przez nich działalności w celu zapobieżenia niewypłacalności. Ramy te powinny obejmować następujące elementy:
 - a) dłużnik powinien być w stanie dokonać restrukturyzacji na wczesnym etapie, gdy tylko okaże się, że istnieje prawdopodobieństwo niewypłacalności;
 - b) dłużnik powinien utrzymać kontrolę w zakresie bieżącego prowadzenia działalności;
 - c) dłużnik powinien mieć możliwość złożenia wniosku o tymczasowe wstrzymanie czynności egzekucyjnych w indywidualnych przypadkach;
 - d) plan restrukturyzacji przyjęty przez większość przewidzianą w przepisach prawa krajowego powinien być wiążący dla wszystkich wierzycieli, pod warunkiem że został zatwierdzony przez sąd;

e) nowe źródła finansowania niezbędne do wykonania planu restrukturyzacji nie powinny być uznane za nieważne, podlegające unieważnieniu lub niewykonalne jako czynności dokonane z pokrzywdzeniem ogółu wierzycieli.

7. Postępowanie restrukturyzacyjne nie powinno być długotrwałe i kosztowne oraz powinno być elastyczne, tak aby możliwe było podjęcie większej liczby czynności bez udziału sądu. Udział sądu powinien ograniczać się do przypadków, gdy jest on konieczny i proporcjonalny w celu zabezpieczenia praw wierzycieli i innych zainteresowanych stron, których dotyczy plan restrukturyzacji.

B. Ułatwianie negocjacji w sprawie planów restrukturyzacji

Wyznaczenie mediatora lub nadzorcy

8. Dłużnicy powinni mieć możliwość rozpoczęcia procedury restrukturyzacji prowadzonej działalności gospodarczej bez konieczności formalnego wszczęcia postępowania sądowego.

9. Wyznaczenie przez sąd mediatora lub nadzorcy nie powinno być obowiązkowe; decyzja ta powinna być podejmowana z uwzględnieniem specyfiki każdego przypadku, jeżeli sąd uzna to za niezbędne:

a) w przypadku mediatora, aby pomóc dłużnikowi i wierzycielom w skutecznych negocjacjach w sprawie planu restrukturyzacji;

b) w przypadku nadzorcy, w celu nadzorowania działalności dłużnika i wierzycieli oraz podjęcia niezbędnych działań mających na celu ochronę prawnie uzasadnionych interesów co najmniej jednego wierzyciela lub innej zainteresowanej strony.

Wstrzymanie czynności egzekucyjnych w indywidualnych przypadkach oraz zawieszenie postępowania upadłościowego

10. Dłużnicy powinni mieć prawo do złożenia do sądu wniosku o wstrzymanie czynności egzekucyjnych w indywidualnych przypadkach (zwane dalej „wstrzymaniem czynności egzekucyjnych”) podjętych przez wierzycieli, w tym wierzycieli zabezpieczonych i wierzycieli uprzywilejowanych, którzy w przeciwnym razie mogliby doprowadzić do zmniejszenia szans powodzenia planu restrukturyzacji. Wstrzymanie czynności egzekucyjnych nie powinno kolidować z wykonywaniem umów będących w toku realizacji.

11. W państwach członkowskich, które uzależniają wstrzymanie czynności egzekucyjnych od spełnienia pewnych warunków, dłużnicy powinni mieć możliwość skorzystania z tej możliwości we wszystkich sytuacjach, w których:

a) wierzyciele, którym przysługuje znaczna liczba roszczeń, których najprawdopodobniej będzie dotyczył plan restrukturyzacji, wyrażają poparcie dla negocjacji w sprawie przyjęcia planu restrukturyzacji; oraz

b) istnieje realna szansa wykonania planu restrukturyzacji i tym samym zapobieżenia niewypłacalności dłużnika.

12. Na czas wstrzymania czynności egzekucyjnych powinno się też zawiesić obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez dłużnika oraz rozpatrzenie wniosku o wszczęcie przeciwko dłużnikowi postępowania upadłościowego złożonego przez wierzycieli, jeżeli takie sytuacje są przewidziane przez przepisy prawa państwa członkowskiego.

13. Czas wstrzymania czynności egzekucyjnych powinien umożliwiać osiągnięcie właściwej równowagi pomiędzy interesami dłużnika i wierzycieli, w szczególności wierzycieli zabezpieczonych. Czas wstrzymania czynności egzekucyjnych należy zatem określić na podstawie złożoności przewidywanych działań restrukturyzacyjnych, przy czym nie powinien on przekroczyć czterech miesięcy. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość przedłużenia tego okresu w przypadku przedstawienia dowodów świadczących o poczynionych postępach w negocjacjach w sprawie planu restrukturyzacji. Całkowity czas wstrzymania czynności egzekucyjnych nie powinien przekraczać 12 miesięcy.

14. Jeżeli wstrzymanie czynności egzekucyjnych nie jest już konieczne na potrzeby ułatwienia przyjęcia planu restrukturyzacji, postępowanie należy podjąć na nowo.

C. Plany restrukturyzacji

Treść planów restrukturyzacji

15. Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by sądy mogły zatwierdzać plany w dogodny sposób, zasadniczo w ramach procedury pisemnej. Powinny one ustanowić jasne i szczegółowe przepisy dotyczące treści planów restrukturyzacji. Plany restrukturyzacji powinny zawierać szczegółowy opis następujących elementów:

a) jasne i pełne wskazanie wierzycieli, których plan miałby dotyczyć;

b) skutki proponowanej restrukturyzacji w odniesieniu do poszczególnych długów lub ich kategorii;

c) stanowisko w sprawie planu restrukturyzacji zajęte przez wierzycieli, których plan ten dotyczy;

d) w stosownych przypadkach, warunki korzystania z nowych źródeł finansowania; oraz

e) prawdopodobieństwo, że plan pozwoli zapobiec niewypłacalności dłużnika i zapewni rentowność przedsiębiorstwa.

Przyjęcie planów restrukturyzacji przez wierzycieli

16. W celu zwiększenia prawdopodobieństwa powodzenia restrukturyzacji i związanej z tym liczby rentownych przedsiębiorstw, które zostaną uratowane, powinna istnieć możliwość przyjmowania planu restrukturyzacji przez wierzycieli, których plan ten dotyczy, w tym wierzycieli zabezpieczonych i niezabezpieczonych.

17. Wierzyciele o odmiennych interesach powinni zostać zaliczeni do odrębnych grup odzwierciedlających te interesy. Należy wyznaczyć co najmniej oddzielne grupy dla wierzycieli zabezpieczonych i niezabezpieczonych.

18. Plan restrukturyzacji powinien zostać przyjęty przez większość wierzycieli, ustaloną na podstawie wartości roszczeń w każdej grupie, zgodnie z przepisami prawa krajowego. W przypadku istnienia dwóch lub więcej grup wierzycieli państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania lub wprowadzenia przepisów, które upoważnią sądy do zatwierdzania planów restrukturyzacji, które uzyskały poparcie większości grup wierzycieli, w szczególności uwzględniając wagę roszczeń poszczególnych grup wierzycieli.
19. Wierzyciele powinni korzystać z tych samych warunków niezależnie od tego, gdzie znajduje się ich siedziba. W związku z tym w przypadku gdy ustawodawstwo państwa członkowskiego wymaga formalnego procesu głosowania, wierzyciele powinni zasadniczo mieć możliwość przeprowadzenia głosowania za pomocą środków komunikowania się na odległość, np. listu poleconego lub bezpiecznych technologii elektronicznych.
20. Aby ułatwić przyjmowanie planów restrukturyzacji, państwa członkowskie powinny również zapewnić, by mogły one być przyjmowane wyłącznie przez niektórych wierzycieli lub niektóre rodzaje lub grupy wierzycieli, pod warunkiem że nie wpłynie to na sytuację pozostałych wierzycieli.

Zatwierdzenie planu restrukturyzacji przez sąd

21. W celu zapewnienia, że plan restrukturyzacji nie narusza w nienależyty sposób praw wierzycieli oraz w trosce o pewność prawa, plany restrukturyzacji, które mają wpływ na interesy wierzycieli wyrażających sprzeciw lub które przewidują wykorzystanie nowych źródeł finansowania, powinny stać się wiążące po ich zatwierdzeniu przez sąd.
22. Warunki, na jakich plan restrukturyzacji może zostać zatwierdzony przez sąd, powinny zostać jasno określone w przepisach państw członkowskich i powinny uwzględniać przynajmniej elementy wskazane poniżej:
- plan restrukturyzacji został przyjęty w warunkach zapewniających ochronę słusznym interesom wierzycieli;
 - plan restrukturyzacji został podany do wiadomości wszystkich wierzycieli, którzy najprawdopodobniej zostaną nim objęci;
 - plan restrukturyzacji nie ogranicza praw wierzycieli wyrażających sprzeciw poniżej poziomu tego, co mogliby się oni zasadnie spodziewać uzyskać w przypadku braku restrukturyzacji, jeżeli doszłoby do likwidacji przedsiębiorstwa dłużnika lub jego sprzedaży jako podmiotu kontynuującego działalność, w zależności od przypadku;
 - wszelkie nowe źródła finansowania przewidziane w planie restrukturyzacji są niezbędne do realizacji tego planu i nie wywołują w sposób niesprawiedliwy uszczerbku dla interesów wierzycieli wyrażających sprzeciw.
23. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by sądy mogły odrzucać plany restrukturyzacji, które w sposób wyraźny

nie dają szans na zapobieżenie niewypłacalności dłużnika oraz zapewnienie rentowności przedsiębiorstwa, na przykład ze względu na fakt, że nie przewidziano w nich nowych źródeł finansowania niezbędnych do kontynuowania działalności.

Prawa wierzycieli

24. Wszyscy wierzyciele, których plan restrukturyzacji może dotyczyć, powinni zostać zawiadomieni o jego treści oraz uzyskać prawo do zgłoszenia do niego zastrzeżeń i skorzystania ze środków odwoławczych. Niemniej jednak w interesie wierzycieli wyrażających poparcie dla planu możliwość odwołania się nie powinna co do zasady prowadzić do zawieszenia wykonania planu restrukturyzacji.

Skutki planu restrukturyzacji

25. Plany restrukturyzacji, które zastały jednomyślnie przyjęte przez wierzycieli, których one dotyczą, powinny być wiążące dla wszystkich tych wierzycieli.
26. Plany restrukturyzacji, które zostały zatwierdzone przez sąd, powinny być wiążące dla każdego wierzyciela, którego dotyczą i który został w nich wskazany.

D. Ochrona nowych źródeł finansowania

27. Nowe źródła finansowania, w tym nowe pożyczki, sprzedaż pewnych aktywów przez dłużnika oraz zamiana długu na udziały w kapitale własnym, uzgodnione w ramach planu restrukturyzacji i zatwierdzone przez sąd, nie powinny być uznane za nieważne, podlegające unieważnieniu lub niewykonalne jako czynność dokonana z pokrzywdzeniem ogółu wierzycieli.
28. Dostawcy nowych źródeł finansowania w ramach planu restrukturyzacji, który został zatwierdzony przez sąd, powinni zostać zwolnieni z odpowiedzialności cywilnej i karnej związanej z procesem restrukturyzacji.
29. Od reguły dotyczącej ochrony nowych źródeł finansowania należy zastosować wyjątki w przypadku wykrycia oszustwa związanego z nowymi źródłami finansowania.

IV. DRUGA SZANSA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Okresy umorzenia

30. Należy ograniczyć negatywne skutki upadłości dla przedsiębiorców w celu umożliwienia im skorzystania z drugiej szansy. Całkowite umorzenie zadłużenia przedsiębiorców, wobec których ogłoszona została upadłość, powinno nastąpić nie później niż w terminie trzech lat:
- w przypadku postępowania, które zakończyło się likwidacją majątku dłużnika, od dnia, w którym sąd wydał orzeczenie w sprawie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego;
 - w przypadku postępowania, które obejmuje plan spłaty, od dnia, w którym rozpoczęto realizację planu spłaty.
31. Po upływie okresu umorzenia przedsiębiorcy powinni zostać zwolnieni z długów, co do zasady bez konieczności ponownego zwrócenia się w tej sprawie do sądu.

32. Pełne umorzenie po upływie krótkiego okresu nie jest właściwe w każdych okolicznościach. Państwa członkowskie powinny zatem być w stanie utrzymać lub wprowadzić bardziej restrykcyjne przepisy, które są niezbędne do tego, aby:
- a) zniechęcić przedsiębiorców, którzy działali w sposób nieuczciwy lub w złej wierze, zarówno przed wszczęciem, jak i po wszczęciu postępowania upadłościowego;
 - b) zniechęcić przedsiębiorców, którzy nie realizują planu spłat lub jakichkolwiek innych zobowiązań prawnych mających na celu ochronę interesów wierzycieli; lub
 - c) zapewnić środki utrzymania dla przedsiębiorcy i jego rodziny poprzez zezwolenie przedsiębiorcy na zachowanie niektórych aktywów.
33. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z zasady pełnego umorzenia określone kategorie zadłużenia, takie jak odpowiedzialność deliktowa.

V. KONTROLA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

34. Zachęca się państwa członkowskie do wdrożenia zasad określonych w niniejszym zaleceniu do dnia 14 marca 2015 r.
35. Zachęca się państwa członkowskie do gromadzenia wiarygodnych rocznych statystyk dotyczących liczby wszczętych zapobiegawczych postępowań restrukturyzacyjnych, czasu

trwania tych postępowań oraz informacji o wielkości uczestniczących w nich dłużników, jak również wyników wszczętych postępowań oraz przekazywania tych informacji Komisji raz w roku, przy czym po raz pierwszy do dnia 14 marca 2015 r.

36. Komisja dokona oceny wdrożenia niniejszego zalecenia w państwach członkowskich do dnia 14 września 2015 r. W tym kontekście Komisja dokona oceny jego wpływu na ratowanie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i umożliwienie uczciwym przedsiębiorcom skorzystania z drugiej szansy, powiązań z innymi postępowaniami upadłościowymi w innych dziedzinach, takich jak okresy umorzenia zadłużenia dla osób fizycznych nieprowadzących działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej, a także wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz konkurencyjność gospodarki Unii. Komisja powinna również ocenić, czy należy przedstawić propozycje dalszych działań w celu konsolidacji i wzmocnienia podejścia, które zobrazowano w niniejszym zaleceniu.

Sporządzono w Brukseli dnia 12 marca 2014 r.

W imieniu Komisji
Viviane REDING
Wiceprzewodniczący